

Novine prihajajo vsako nedeljo. Priloga Marijin list i Kalendar Srca Jezušovoga. Cena pri sküpnom naslovu na dom 25 D., na posamezni naslov 30 D., čí se cela naročnina naprej plača do 31. marca. Čí se pa plača po 31. marcu, je pri sküpnom naslovu cena 30 D., pri posameznem 35 D. M. list i Kalendar se plačata posebi. Amerikan čí plačajo za vse vküp 4 dolare. Naroči se pa upravištvu v Črenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

NOVINE

Glasilo Slovenske Krajine

Izdajateo: KLEKL JOŽEF, vp. pleb. nar. poslanec.

Oglase sprejema samo tiskarna in uredništvo v Soboti. Kolodvorska ulica 123. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20,0%; 1/2 strani 25%; i cela stran 80,0% popüsta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetpet reči 5 Din., višje od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1,80 D., v Poslanom 2,50 D. Takso za oglašje plača uprava i da za vse oglašje od 5% do 50% popüsta.

Rokopisi se ne vračajo.

Ostali smo do dnes.

Vnogi se s čüdüvanjom spitavlejo, kak je to mogoče, da je ostao tak mali narod, kak je naš slovenski, do dnešnjega dneva stalen, v sredi med močnim nemškim, taljanskim pa tüdi vgrškim narodom. Vnogi, dosta vekši narodi so v kratkom časi, gda so zgübili svojo slobodo, premirli s toga sveta. Slovenci smo pa meli že v najstarejši časaj jako malo slobode. Po naši zemljaj so se valile najrazličnejše vojske vsej narodov, ar je tü vodila pot iz zapadne Evrope prek Balkana v Azijo, ravnotak pa iz izhodne Evrope proti kulturnoj Italiji i bogatoj Španiji. Spotoma so narodi, šteri so se premikali prek naše zemle, ropali i morili v naši krajinaj i lüdi seov v robstvo gonili. V kesnejši, mirnejši časaj so se pa na ednoj strani trüdili posebno Nemci, da bi zbrisali Slovence s te zemle i tak prišli do Jadranskoga morja, na drugoj strani so se pa trücali prek nas Taljani, da bi prišli do Dalmacije i drugij delov zemle, šteri so zdaj v našoj državi.

V stari časaj z mečom, v novejšem časaj pa z šolov.

Samo malokrat smo meli mi svoje domače vojvode i svoje domače države. Da bi pa vsi Slovenci bili združeni v ednoj državi, se je samo ednok zgodilo za časa krala Sama, šteri je zdru-

žo v ednoj državi vse Čehe, Slovake, Slovence i tüdi Hrvatje, tak, da je njegova država segala od severni češki gor pa do Jadranskoga morja. Z njegovov smrtjov, pred več kak 1300 leti, je pa ta država razpadnola. Našim krajinaj so vladali ešče sledi naši domači vojvode, kak Pribina i Kocel, ravno tak drugim slovenskim krajinaj njüvi domači vojvode. Skoro jezero let smo pa bili Slovenci preptüšeni v ravnanji miloj voli naši gospodarov Nemcov, Taljanov i Vogrov. Nikelko časa so nas tej mirno trpeli, ešče so se vnojkaj navčili od nas. Zgodovina pravi, da so se Vogri navčili od Slovincov pole delati, lončarstva tkalstva, i druge podobne obrti. To značijo v vgrškom jeziki ešče vnoje reči, štere so iz slovenskoga vzete, kak kasza, gereblye, kapalni i tak naprej.

Zdaj bi pa tej narodi radi bili, da bi mi naednok iz Slovincov gratali Nemci, Taljanje, ali Vogri. Z mečom so se naši dedeki ne dali več prisiliti, da bi spremenili svoj jezik, zato so začnoli z lepa. Tisti, šteri so se prve kulture od nas včili, so nam postavili zdaj svoje šole i poslali svoje vučitele. Vtepali so našoj deci v glave, da smo mi pravzaprav ne Slovinci, nego Nemci, Taljanje ali pa vendsko govoreči Vogri, kak to ništerni,

že s tem dühom prekvašeni lüde ešče dnes trdijo.

Slovenec je pa ostao Slovenec.

Čüдно žilavi smo. Komaj poldrugij milion nas je vsej Slovincov i smo se nej dali vtopiti v pedeset miljonski narodaj. Nej nas je vničo meč, ne ropanje i robstvo pa tüdi ne dobrote šol i lepi služb. Ostali smo zvesti svojnimi maternomi jeziki i veri svoji očakov.

Letos obslüzavlemo obprvim desetletnico slobode. Mi v našoj krajini ešče ne, ar de nam komaj kleti deset let, kak smo združeni z drugimi Slovenci v domačoj narodnoj državi. Te slobode tüdi ne obhajamo brez vse bridkosti, ar je skoro edna tretjina Slovincov ešče izdak pod tühinskov Italijov i Austrijov. Pitali smo se pa pri toj priliki, ka je pravzaprav pravi vzrok, da so nas Slovincov ne mogli vničiti. I kak glavni vzrok naše žilavosti i nepremagljivosti so povdarili vsi, da je to:

Naša vera i naša slovenska dühovščina.

Mi lahko vzememo za priliko samo našo malo slovensko okrogolino. Skoro jezero let smo bili ločeni od drugij Slovincov pod divjim vgrškim narodom, proti šteromi smo bili mi samo kapla v kupici. I ka nas je zadržalo, da smo ne gratali tüdi sami*Vogri? Samo naša vera i

naša dühovščina. Naša vera nas je včila, da je greh zatajiti Boga pa tüdi svoje stariše i s tem jezik njüv. Naši dühovniki so nam pa oznanjüvali božo reč vsigdar v domačem maternom jeziki v naši cerkvaj se je molilo vsigdar slovenski. Prvo slovensko knigo od evangelijov molitvenikov do Marijinoga lista, kalendara i „Novin“ je napisao naš dühovnik. V šoli se je slovenska reč čüla gda je stopo notri naš dühovnik. Pa tüdi v gospodarskom pogledi je bio prvi delavec naš dühovnik. Prvo posojilnico i zadrugo v našoj krajini je ustanovo naš domači dühovnik pri ustanovitvi prvoga slovenskoga prosvetnoga drüštva v našoj krajini je sodelovao naš domači dühovnik. Pri ustanovitvi dobrodelni zavodov je stao poleg naš domači dühovnik.

I dühovniki našemi so pomagali samo s krščanskim dühom napunjeni domači prosti i zvüčeni lüde. Vsi drugij, šteri so odpadnoli od vere i od dühovnika, so odpadnoli tüdi od svojoga naroda. Pri svojem narodi so samo telko časa bili, dukeč njim je dobro šlo. Gda je pa prišlo do toga, da bi stali svojnimi lüdstvi na strani tüdi v teški časaj, te je bio poleg samo dühovnik i s krščanskim dühom napunjeni vučenjak.

Naš slovenski narod bo pa ešče tak dugo trden, žilavi i pošteni, dukeč bo spoštüvao svojo vero i svojega dühovnika. Gda pa to opüsti, te slovenskoga naroda pomali nede več.

Izvoz.

Mi dobroga kmeta največkrat sodimo po tom če poglednemo kak velke štale i hleve ma, kakšo oslicio slame, i kelko pernati stvari se giblje po dvorišči. To je zvünešnji pogled dobroga kmeta. Sami pa tüdi znamo, da po tom zvünešnjem pogledi nemremo vsigdar presoditi dobroga stanja ednoga takšega kmeta. Takši kmet je lahko poleg velki štaj i velke oslice slame v velkoj nevoli. Nema penez. Dnesden si ešče tak velki kmet brez penez teško pomaga. Če nema vsakše leto zadostaj različaj pridelkov za odajo, njemi teško ide. Zato v istini dobroga kmeta sodimo največkrat po tom, ka ma kel i kelko ma k odaji.

Naj bo kakštev velki kmet, če vse doma porabi ka pridelaj i njemi za odajo ne ostane nika, bo šo porabi navzdol mesto navzgor.

Kelko več mamoz za odajo, telko bogatejši smo.

Bogastvo kakše države ali kakše krajine sodijo skoro samo po tom, kelko svojega na polaj, šumaj ali pa

v rüdaj ali fabrikaj pridelanoga blega strži v druge države. Trži se pa dnesden lahko vse i vsakši gleda, da kem več blega lahko v peneze spravi. Vse to pa, ka ma edna pokrajina ali edna država za odajo i se trži ali vozi v druge pokrajine ali druge države, imenüjemo z ednov rečov: izvoz. Ka pa mora kakša pokrajina ali država kupiti i se iz drugih krajov pripela, zovemo: uvoz. Po tom, če kakša krajina na leto več trži, kak küpüje pravimo, da ma vekši izvoz kak uvoz ali, da je njena trgovina aktivna. Če pa mora več küpiti kak ma za odajo, pa pravimo, da je njena trgovina pasivna.

Če je naš kmet v ednom leti dobo za bika, tele, svinj, bilice piščence, pšenico i jaboka vse vküp 8 jezero dinarov, za obleko, obüteo popravljanje hiže i škéri i za dačo pa je dao vö 7 jezero dinarov te je s temi trgovskimi rečmi bilo njegovo gospodarstvo v tom leti za jezero dinarov aktivno. Če bi pa meo poleg 8 jezero dinarov dohodkov, 9 jezero dinarov izdatkov, bi pa bilo njegovo gospodarstvo pasivno.

Ka izvažaj naša krajina?

Naši lüdeje so si že od nigda küpüvali obüteo i obleč od odaje svinaj i živine. Za vsakdenešnje domače potrebščine: za sol, petrolej, jeci, žajfo i tak naprej, so pa naše matere iz belic i piščence vküp spravile potrebne krajcare. Redkejši so bili tisti, šteri so poleg vsakoletnih krmelenih bikov meli za odajo tüdi kakše zrnje, greh, krumple, ali pa tüdi sadje pa vino.

Z ednov rečov, glavni izvoz iz naše krajine dajo ravno živina i svinje, pa tüdi kokoši i belice. Čüдно bi se pa vidlo mogoče komi to, da ravno pri belicaj i kokošaj pridejo. v našo krajino miljoni, pri bikaj i svinaj pa ne dosta več. Zruja je naša krajina tüdi dosta izvozila, nego to po večini iz grofovskih imanaj. V zadnjem časi smo pa močno začnoli tržišti s sadjom i letos posebno s krumpli.

Ka je potrebno, da se naš izvoz dvigne?

Kakpa, v glavnom dobro blago. Že pri našoj živini se to močno opazi. Čistokrvno lepo simodolsko našo živino lahko za kakše šteč peneze v

vsakšo drugo državo pelamo. Razno mešano hrvaško živino pa moramo skoro šenkavati. Ravno tisto je pri svinaj. Pri govenskoj živini smo hvale Bogi že telko na bogšem, da našij kmetje dobro plemo čüduje bole gojijo, pri svinajaj pa ešče nikšega reda nega. Pri kokošaj i belicaj bomo tüdi na bogšem, če mo čüduje bole gojili štajersko plemo. Kokošeče meso toga plemena küpüjo v vsej državaj radi, belic pa te kokoši tüdi dosta več nesejo kak druge. Oblastni odbor mariboraki je hvalevredno začne širiti tüdi pri nas to kokoš. Velki dohodek za našo krajino bi bilo ešče sadje i krumpli. Sada je moramo več saditi, i to kem bole takše vrste, štere so za odajo, posebno razne zimskje vrste. Mariborska oblast misli gojitev sadja posebno podpirati i vüpmo se, da se to v velkoj meri zgodi tüdi za našo krajino. Pravijo, da bo naša kmetijska šola v Rakičani mela v kratkom časi telko najbogši sadni cepik, da bo za celo našo krajino zadostaj. Obdržati bi se morali razni tečajaj po našoj krajini za gojitev sadja i pravilno obiranje i pativanje za odajo.

Potrebna bi pa bilb za vso našo odajo posebna organizacija našega kmečkoga lüdstva, da bi na te način tüdi kak največ dobička ostalo doma.

NEDELA.

(Po risalaj petdvajseta. Evang. sv. Mat. 13, 31—35.) V tisti časaj pravo je Jezus vnožini priliko eto: „Kralevstvo nebesko spodobno je gorčičnoma zrna, štero je vzeo človek i posejao na svojoj njivi. To je toti najmenše od vsej semen, gda pa zraste, je vekše kak vse rastline i postane drevo tak da fice nebeske priletijo i prebivlejo v njegovi vejaj.“

Ešče drugo priliko njim je povedao: „Kralevstvo nebesko spodobno je kvasi, šteroga je vzela žena i ga vmesila med tri merice mele, da se je vse genolo.“

Vse to je govoro Jezus vnožinam po prilikaj i brez prilik njim je ne govoro, da se je spunilo, ka je bilo povedano po proroki, šteri je pravo: »Odprem vüsta svoja v prilikaj i govoro bom skrite reči od začetka sveta.«

Navuk: Samo živo kršćanstvo prevzeme kak kvas človeško družbo.

Volitve v okrajni cestni odbor.

Kak smo že pisali, se bodo vršile volitve v okrajni cestni odbor 3. februara 1929. leta. Pravico voliti majo zdaj samo županje i občinski odborniki, zvoleni je pa lahko vsakšči šteri je vpisani v občinaj okrajnoga cestnoga odbora v stalen volilni imenik i je star najmenje 30 let. Seznam volilcov so razgrnjeni pri naših okrajnih glavarjih v Soboti i v Lendavi. Vsakšči, šteri ma pravico biti zvoleni, lahko zahteva kakšikoli popravek v tom volilnom imeniki.

Gda se morajo vložiti kandidatne liste, se ešče naznani. Za kandidatne liste se morajo rabiti posebni formulari šteri se dobijo pri okrajnom glavarstvu. Vložiti se mora edna originalna kandidatna lista i pet prepisov (ne štiri, knk smo priobčili v zadnjój številki „Novin“).

Na vsakšjoj kandidatnoj listi i tūdi na prepisaj mora biti poleg kan-

dijatovoga imena zapisano tūdi njegovo zanimanje i prebivališče. Ravno to je potrebno za namestnike.

Prvi na listi odzgora je nosilec liste i se po njem lista tūdi imenuje. Našivi listi za oba okraja sta Kleklova i Jeričova lista. Prvo kandidatno listo ali original mora vsakšči kandidat i namestnik s svojoj rokov podpisati i poleg priložiti pismeni pristanek, kandidatov i namestnikov, da kandidaturo sprime.

Na zavüpniški sestankaj naše stranke določeni kandidatje i namestniki sprimejo te dni v podpis da bodo kandidirali na našoj listi. Drugim naj ne podpišejo nikšči obveznic.

Mariborska oblastna skupščina.

Premineči tjeđen so prišli vküp oblastni poslanci mariborske oblasti na tretje redno zborovanje oblastne skupščine. Sprejeti je bio proračun za prišestno leto. Če pravično presodimo delo oblastne skupščine moramo priznati, da se njeno delo od leta do leta bogša. V začetki smo mogoče ne bili v vsem popunoma zadovoljni ž njenim delom, meti pa moramo pred očmi to, da je oblastna skupščina za mariborsko oblast kak tūdi za našo krajino nekaj popunoma novoga. Na Kranjskom so meli že pred bojnov posebno deželno vladu i svoje lüdi, šteri so vse to vodili. Gda se je ustanovila ljubljanska oblast, je bilo tam vnogo ležej skoro samo nadaljavati tisto, ka je bilo že pred bojnov.

V Maribori se je pa začnolo vse na novo pa v kratkom časi se je vse spravilo v tak dobro gibanje, da mariborska oblastna skupščina dnes že ne zaostaja za ljubljanskov.

Proračun.

Glavno, ka nas vsigdar zadene bi bila nova bremena. Če pa primerjamo haske, štere mamu od oblasti v primeri s stroški, moramo povedati, da so haski vnogo vekši. Celi proračun za prišestno leto znaša 62 miljo-

nov Din. Od toga da država 11 milijonov, imanje mariborske oblasti prinese 25 milijonov, 25 milijonov se pa mora pobrati med lüdstvom.

Od ked vzeme oblast svoje dohodke?

Ar je večina oblastni poslancov naše stranke, bi radi demokratje našim lüdem natrobili kak strašna bremena je naložila oblastna skupščina siromaškomi lüdstvi. Kmečko lüdstvo ma skoro največ haska od oblastnoga odbora to znajo tūdi naši demokratje. Zato bi pa zdaj radi med malimi obrtniki, trgovci i kmeti napravili svajo da prej vsi haski idejo za kmete, plačüjejo pa največ drugi. Zato si poglednimo na kraci kakše dohodke ma oblast,

Kak odzgora lahko vidimo, pokrije oblastni odbor 60 procentov svojoj stroškov s šumov štero dobi od državo i štero dobi od svojega imanja. 40 procentov vsej stroškov pa mora priti od lüdstva. Tej dohodki se pa etak dobijo: Plačajo se posebne takse od plesov. Je že tak, što šče plesati, lahko tūdi plača. Na vsakšo plesno šolo je taksa 300 Din. Gostilničari morajo plačati od vsakšega litra odnoga vina pol dinara. So posebne takse na motorbicycle i automobile, štere se porabijo za ceste, ar takša vozila ceste najbole vničüjo. Takso na dividende, na tekoče račune i tak naprej plačajo samo tisti, šteri majo v istini vnogo penez, ravnotak je posebna oblastna taksa za dovoljenje nove gostilne. Kmetsko lüdstvo zadenejo nikelko cestne doklade i tam gde majo elektriko, dača na porableno elektriko. Gospodje pa, šteri majo zaposlene tühinske, ne domače delavce, plačajo od tej delavcov tūdi posebne dače.

Haske pa mamu od oblasti

to vsi priznavamo. Pogledjmo samo naše ceste! Kak ji je oblast prevzela kak lepo so nasipane! Nigdar prvle se je ne telko šodra navozilo na nje. Naše bolnišnice se včas i inači razvijajo kak prvle podpore kmečkomi lüdstvi se pa delijo na vse strani.

Demokrate pa to najbole čemeri zakaj ravno kmečko lüdstvo telko dobi od oblasti. Povemo njim, da je kmečko lüdstvo tūdi v istini najbole potrebno pomoči. Vse demokratske vlade do zdaj so znale kmečkomi lüdstvi samo velka bremena nalagati i oblastni odbor s tem samo prvle včinjeno krivico popravla, če da kmetškomi lüdstvi nikelko več kak družim. Znajmo, da tisti stari pregovor ešče dnes vala: Kmet bogat, vsakšči bogat.

Murska Sobota.

— Zvonovje. Joj, kak milo zdihavlejo naši demokratje v svojem „Jutri“ zavolo sobočki zvonov v katoličanskoj cerkvi. Bogše bi bilo po njüvom v pravoslavno vero stopiti, kak pa plačati zvoné. Kak da bi katoličanstvo s takšimi sühimi vejkami kaj zgübil! Pa človek ešče nika ne bi pravo, če bi kakšči istinski siromacije ostali dužni na zvonaj. Nego, da takše vrste siromacije kak je notaroš Koder ne plačajo zvonov i poleg tak milo zdihavlejo, se nam pa že malo preveč vidi.

— Odbor Kola jugoslovanskih sester se toplo zahvaluje vsem, šteri so s svojoj lübeznivostjov pripomogli, da se je Martinov večer preminečo soboto tak lepo zvršo. Posebna zahvala ide gospodični Mari Olupovi, konservatoritski iz Ljubljane za njeni umetniški nastop kak tūdi gospodični Gabi Karđošovi i vsem drugim, šteri so s svojim sodelovanjom pripomogli k tak lepomi uspehi cele prireditve. Čisti dobiček je namenjen za božičnico naših siromaških dijakov.

— Kolodvorska ulica je znova vsa v blati. Ne dugo je ešče tomü, da je bila jako na debeli nasipana s šodrom, komaj je pa prišlo malo deževja se že znova vse pograža. Potrebno bi bilo, da se ta cesta nasipale z nikšim drugim materijalom kak do zdaj. To je edna od najbole prometni cest i nika ne pomaga kak šteč na debeli se posiple z navadnim šodrom. Teški vozovi i automobili ob deževnom vremeni v kratkom časi

Po JOS. JURČIČI:

Sosedov sin.

XI.

V fašenskom časi, gda se vse, ka je že pripravno, pripravla za ženitev, so se začnoli tūdi pri Smrekarovih bole pogosci oglašali prosilci. Oglaslo se je palig Pogreznikov Peter, prišao je županov sin iz sosidne fare i več drugi bogati kmečki sinov se je prišlo ponüjet za zeta.

Najiminitnejši med temi i največ guča je zdigno mladi trgovec, šteri se je komaj pred kratkim naselo v lepoj hiži na konci vési. Oblačo se je gospocki, güčao lepo, v veči jezika i posebno okoli matere Smrekarice se je znao tak lepo obračati, da bi njemi ona naednok dala svojo hčer.

„Našo Francko moramo zdaj včas omožiti, dukeč je ešče mlada. Gda pride malo v leto, de že žmetnej“, pravi mati Smrekarica moži Antonu, gda sta ednok sama v hiži bila.

„Jez nemam nika proti“, odgovori Anton. »Dobiti mora moža, šteri bo njo rad meo i tūdi naj nede na stara leta postrani gledao, — takšega, šteri ma dobro naturo. No, vej

pa ve babe mate dober nos, povejte za šteroga«, pravi Anton.

»Pogreznikov je preskopi.« — »Zapravlivci pa dobri«, njoj naglo odgovori Anton.

»Vrejov sin bi prinesao k hiži peneze, od šteri pa pravijo, da so ne vsi po pravici zasluženi.« — Lüdjé vsakšega ogrizejo, šteri kaj má« — odgovori Anton.

„Jeličov je ne delaven, lüdjé ga nika ne hvalijo.“ — „No, šteri bi ti pa te bio po voli?“ pita Antonu stari. »Te trgovec Lovrénič«, odgovori žena.

Anton se zasmee, stopi dvakrat po hiži i pravi: „Pa Franca bi ga zela?“

„Nika je ne pravila, pa mislim, da bi ga vzela“ — odgovori žena.

»Mislim, da je bole razumna od tebe i da ga nešče« — odgovori mož. Poslušaj me stara: Penezi so lepa reč ali penezi so od dnes na vitro. Trgovina je dobra ali lahko se zgodi nesreča i človek v kratkom časi velki siromak grata. Na mojem domi trbe kmeta, takšega, šteri se bo v pondelek nači oblačo kak v nedelo. Ne bi meo rad takšega zeta, šteri bi v gospockoj obleki hodo okoli moje

hiže i bi ga lüdjé mogli vikati i niti jez se ne bi mogao ž njim pogučati kak bi se šteo.

„Tebe je tūdi ne pomoglo samo kmetstvo, nego bole trgovina“ — odgovarja žena.

»Od toga več neščemo güčati. Kmetstvo ne podkrmi človeka ali pošteno ga živé i k meni mora priti zet s trdov rokov, šteri bo znao prijéti za vsakše delo i nede na stara leta nama na zobe gledao. Razmiš?« — pravi Anton trdo i odide iz hiže.

Smrekarica je znala, da zdaj naprej več nika ne opravi i je naprej tūdi več ne güčala od toga.

XII.

Zima je minola, prišlo je sprotoletje, silje po polaj je zelenilo, raslo, se zmetavalo, zorelo, bilo požeto i zmlačeno.

Smrekarov Anton je meo naklajeniya dva velkiva voza pšenice na dvorišči, da bi jo odpelao v mesto za odajo.

„Pura klükni te hlapce! se čemeri Smrekar. Gda bi mi ga trbelo, grata kümravi. Koga naj zdaj dobim, da bi šo z menov?“

»Vidiš, tam ide Brašnarov Števan, pitaj ga lahko bi on šo s teov«, pravi žena.

»Te bo dober. — Števan, stopi malo esi!« Števan se njemi približa i Anton njemi ponüdi mehér s tobakom: Na nakladi si! Ka hoš kaj delao dnes?« ga pita Smrekar dale.

„Kakšega posebnoga dela zdaj že nemam; to vekše smo vse opravili, domače dreganje pa nigdar ne sfali.“

»Prositi sam te šteo, če bi lahko dva dni zdomi ostao i šo z menov, da bi to, ka je tū naklajeno odala.«

»Lehko idem«, odgovori Števan.

Dobro, te pa doma ešče kaj v réd vzemi ka je najbole potrebno i pridi, da dobiva kaj malo pod zobe pa za grlo, prvle kak geneva.

Koli kednadoga sánca sta bila oba voza napreženiva i mati Smrekarica, štera je na pragi stala i gledala, si zgüči, da je Števan v istini dečko i da njemi voz i konji ne pašejo ravno božno.

Franca je bila v kühnji, čüla je ka so si mati pogučali i bila je vesela. (Dale sledi.)

vse na mrti vkup semelejo. Dukeč se občini ne posreči, da bi izpelala kanalizacijo in tlakovala konci najbolje prometne ceste bo dobro misliti na to, da se te ceste nasiplejo z bogšim materijalom. Tihinci, šteri pridejo v naš glavni varaš i včas pri začetki takšne morje blata vidijo kak je ravno od kolodvora naprej, si nemrejo Bog zna kaj dobroga misliti od nas.

— **Dela se.** Nemrejo pa praviti da se naša občina ne briga za to da bodo ceste v lepom redi. Da bi bio konci za pešce lepši dohod v mesto so se razširili vozki mostovje tam gde se srečata Kolodvorska i Aleksandrova cesta.

— **Izraelska verska občina** v Soboti se je povečala na telko, da pod njo spadnje vsi izraeliti mariborske i ljubljanske oblasti razen okrajov D. Lendava, Čakovec i Prelog štere majo svojo posebno občino (faro).

— **Žandarmerijska postaja** se preseli s 1. decembrom iz Püšče v Hartnerovo hižo v Grajski ulici (poleg Čbrove hiže). Ta pride tudi orožniška četa i vod, tak da bo vsa žandarmerija vkup. Tudi telefon bo samo eden, ka bo v hasek žandarmerijskoj službi. V dozdajnje stanovanje orožniške čete pa pride z mesecem decembrom okrajni sanitetni referent dr. Albin Gregorc.

Slovenska Krajina.

— **Za ka štimajo demokratje i radičovci nase župane?** Pred nekoliko dnevi so razposlali demokratje i radičovci vnoгим našim županom pisma naj podpišejo posebne obveznice da bodo kandidirali za okrajni cestni odbor na njūvoj listi. Pravijo, da naši županje prej vse podpišejo i tak bo mela demokratsko radičovska lista za svoje kandidate i namestnike prej skoro same župane. Malo se motijo naši demokratje če majo naše župane za tak malo stanovitne. Bomo vidli, kelko je resan takši županov, da vse podpišejo!

— **Ali lahko ostanejo naši delavci prek zime v Nemčiji?** Več naši delavcov, šteri so bili na sezonskom deli v Nemčiji, je zaprosilo, da bi smeli ostati prek zime v Nemčiji i si gde šteč služili naprej svoj krüh. Naša okrajna glavarstva so zaprosila prek borze dela v Maribori naj bi se to dovolilo našim delavcom. Nemška delavska centrala je pa odgovorila, da je to nikak ne mogoče ar po nemški delavski pravilaj gospodari od 15. decembra pa do marca nesmijo meti pri sebi delavcov iz drugih držav. Dovoljenje se da samo v ništerni posebni prilikaj, pa to ešče jako redko.

— **Rojari.** šteri majo za odajō med naj nāznanijo tajniki čebelarske podružnice v Soboti g. Ratkoli, kelko meda majo, kakšega i po kakšoj ceni ga mislijo odati.

— **Odpis dače.** Ponesrečencom, šterim je toča vse pobila se letos v velkoj meri odpiše dača.

— **Pozdrave pošilajo** vsem naročnikom naših „Novine“ i vsem domačim iz svoje poti v Južno Ameriko: Josip Rajbar, Marica Rajbar, Elza Rajbar, L. Fende, Feher Märi, Gazdag Johan iz okrogline Dobrovnika. Priporočajo se v molitev, gda sedajo na ladje.

— **V Maribor,** na proslavo desetletnice postanka naše države, 1. de-

cembra se spravla tudi iz naše krajine več ljudi. Vožnja bo četrtinska od gda do gda pa bo valala, ešče v pravom časi naznanimo. Dobro bi bilo, da bi naši ljudje nastopali skupno, ka si pred 1. decembrom ešče lahko pogučimo.

— **Ka vse ništerne ljudi vzemiri?** Naši sezonski delavci se v tom časi vozijo domo iz različni imanj. Što njim more to prebraniiti, da so veseli te, gda idejo domo? I v radosti, da se bližajo našoj domačoj krajini si je edna partija tej naši delavcov okrasila vagonne. Kúpili so nindri v Ptujji papere različni farb, iz njih napravili rožlice i pantlike i razobesili po vagonaj. Tak so se veseli pripalali v Soboto. Tä so pa ništerni navdušeni lekar demokratski narodajki zapazili, da se med papperi najdejo tudi zeleni pa rdeči i beli pantlike. To so vam pa prej vograke farbje i so naznanili naše siromaške delavce na glavarstvi v Soboti. V svojem „Jutri“ so kakpa, kak je že njūva navada naednok zapisali, kak smo mi Prekmurci ešče malo državno vzgojeni. Na glavarstvi so se smejali, gda so njim prinesli žučkaste, oranžaste, bele, rdeče i sivo-zelene papere. — Jako dobro bi bilo, da bi šli tej demokratje mesto k nam, na Primorsko i Koroško kazat svojo korajžo. Poznamo mi jako dobro takše junake, šteri se bratijo z različnimi ne ravno narodnimi elementi, proti nam bi pa radi nekše veliko narodnajšivo kazali.

— **Krog.** Od nas v Soboto nemamo ravno najboljše ceste i posebno biciklisti morajo paziti, gde se vozijo. Za nje je bilo ešče edino malo dobre poti kre kraja. Zdaj smo pa samo ednok vpmat vzeli tablo pri staroj ovčaršnici, gde je napisano, da je po pešpoti prepovedano kolesariti pod kaštigov 25 Din. Ja gde se pa te naj vozimo? Ali naj vrlimo bicikle po sredini ceste po blati? Edino umestno bi bilo, če bi bilo napisano, da se naj med hižami počasi vozi. Drugje pomoči ti nega. Biciklisti, tak dijaki, [kak drugi] mamō dosta silni poslov i če se nam prepove voziti tam, gde je jedino mogoče voziti se, te moramo sploj peški hoditi. Naj se popravli naša cesta tak, kak ja konci ceta iz Sobote v Tišino i se bomo drage vole vzvili po cesti mesto po peš poti. — Več kroških biciklistov.

— **Motvarjevci.** Proti previsokoj cenitvi čistoga zemelskoga donosa za nametavanje dače v našoj krajini po novom zakoni so vložile težbo i cenitve ne podpisale med drugimi tudi občine Motvarjevci, Čikečvake i Središče. Prošejo njim je napravō naš domačini Štefan Benkovič poštar v Prosenjakovih, šteri vrši že od leta 1922. tudi tajniške posle sosednih občin. V pritožbi so te občine zahtevale, naj se količnik zniža konci na 10 i naj se za te kraja izvrši posebna cenitev zemelskih dohodkov.

Domača politika.

— **Naš parlament.** Z začetkom novembra se je začnolo novo zborovanje naše narodne skupščine. Zvolili so se posebni odbori, da pripravijo najrazličnejše zakone šteri pridejo v kratkom časi pred parlament i da sestavijo novi proračun. V odbor za proučavanje konvencij z vogrskov državov je zvoleni tudi naš poslanec g. Ivan Jerič. — Pred par-

lament je prišlo do zdaj več važni zakonov, od šteri so vnogi že sprejeti. Med tem je važno velko švedsko posojilo v višini 22 milijonov dolarov. — Pripravljeni s tudi zakon za pomoč siromaškim krajom na te način, da bo dala vlada ljudem v tej krajaj vnoгим prilike za služ. — Vlada šče tudi rešiti i zbogšati naše gospodarsko stanje, zato je ministrski predsednik dr. Korošec pozvao vse gospodarske kroge iz cele države na zborovanje, šteri so povedali svoje mišljenje za zbogšanje našega gospodarstva. — Demokratom je že ne najbogsje. Vidijo da s svojoj politikov kričanja nikam ne pridejo, zato so poslali ednoga svojega človeka, poslanca Savčiča, naj bi se razgovarjao z ljudmi, šteri majo oblast v rokaj, kak bi se mogli Hrvatje zmiriti z Belgradom. Dr. Korošec njim je odgovoro, da je vlada pripravljena vse včiniti, samo povejo naj že ednok, ka ščejo. Samo od kričanja nemre meti ničje ničšega haska. Demokratje i radičovci pa ešče dnes nevejo ka pravzaprav ščejo, zato so dr. Korošič do zdaj ešče ne mogli dati odgovora. — Sprejeti je tudi zakon o državnih pravdnikih, odvjetnikih, menicah i čekih; sprejeti je tudi dopolnilni zakon k trgovinskoj pogodbi z Avstrijov z večimi olejšavami za nas. Pri carini na živino je pa Avstrija ne štela vnoгим popuštitii. — Sprejela se je uredba, da se odpiše dača tistim, šterim je kakša nesreča vničila najmanje edno štrtino pridelanja. — Z ednov rečjov v parlamentu se samo telko pozna, da nega tam radičovski i demokratski poslancov, do zdaj parlament v méri lahko naprej dela.

Zvünešnja politika.

— **Desetletnice.** Po vsej državaj v Evropi slavijo te dni najrazličnejše desetletnice. Češka, Avstrija, Poljska, slavijo desetletnice svoje republike. Vogrška slavi desetletnico kak je bila premagana, Nemčija desetletnico, kak je bila premagana i kak je gratala republika, Francija desetletnico premirja i zmage ešče Italija slavi desetletnico zmage čiravno so taljanski vojaki komaj te vüпали naprej iti, gda so že vse fronte bile prazne. V Rumuniji i Franciji so se spremenile vlade. V Ruminiji je dobo v roke novo vlado voditeo kmečke stranke Maniu, v Franciji pa najvejši ministrski preds. Poincaré.

Politični zapiski

— **Što vodi Hrvatje?** Srb Pribičević i Slovenec Maček. Pravoga svojega domačega voditelja pa nemajo. Že stari pregovor pravi: Jaj tistomi narodi, šteroga vodijo drugi ljudje i skoro to bi lahko pravili od Hrvatov. I glavno delo teh voditelov hrvatskoga lüstva je šinfanje. Napravili so ešče nigdar nika ne.

— **Bojkot.** Političniva voditelja hrvatskoga lüstva Maček i Pri-

bičević sta proglasila bojkot proti vsem tistim, šteri podpirajo zdajšnje vlado. Z drugov rečjov, ničje nesmi od Hrvatov ne gučati, ne nikšega posla meti z ljudmi, šteri so za zdajšnje vlado. Lüdje naj ne bi šli ne v takše trgovine, ne v gostilne, ne k različnim uradom šteri držijo z vladov pa tudi ne v takše cerkvi pri šterih plebanož drži z dr. Korošcom. No lüdstvo je te zapovedi svoji čüdni voditelov ne bogalo i je delalo naprej kak prve. Zdjaj so pa izdali novo zapovedi: Ar je naša država podpisala švedsko posojilo i s tem dala švedom pravico, da bodo nikelko let oni izdelavali špice v našoj državi sta že naprej prepovedala Maček i Pribičević svojim ljudem te švedske špice kúpivati. No, hrvaške novine se pa zdaj samo norca delajo da bodo prej od zdaj naprej hrvaški kmetje v svoji hižaj vekivečen ogenj čuvali, da njim nede trbelo špic kúpivati.

— **Tudi obletnica.** Živimo v časi samih obletnic, zato se je tudi Pribičević spomno edne obletnice, to je, minolo je edno leto, kak sta z Radičom ustanovila takzvano kmečko—demokratsko koalicio. Povedao je pa samo telko, da je preteklo edno leto, kak je bila ustanovljena ta čüdna zveza, da bi pa meo što od toga kakši hasek, toga je pa pri najbogsjoj volii ne mogao povedati.

Tjedenske novine.

— **Krao i kralica v Parizi.** Preminášti tjeden sta odpotüvala v Pariz naš krao Aleksander i kralica Marija. Za časa njegovoga prebivanja v drugoj državi, je prešla vsa oblast v državi na ministrski svet.

— **Velka nesreča na morji.** Na odpretom morji se je potopila v ponedeljek proti večeri velka angleška pomniška ladja „Vestris“ z 388 ljudmi. Ladja kak pravijo, je bila že stara i jo je viher naednok tak prelüknao, da se je v jako kratkom časi potopila. S pomočjoj radija so zvali na pomoč nego vse ladje gda so prišle na tisto mesto so že nika več ne našle. V noči so našle več rešilni čunov i v njih rešene ljudi, kelko ljudi se pa rešilo i kelko vtopilo se ešče nemre natančno znati.

— **Proti železničkim nesrečam.** Prometni minister je odredo, da mora odgovarjati za vsakšo železničko nesrečo štera bi se zgodila v postaji, sam postajenačelnik. V zadnjem časi se je namreč pripetilo vnoгим železnički nesreč posebno na Hrvaškom samo zatoga volo, ar so uradniki po postajaj premalo pazili na železnički red. Vüpamo, da ostrejšje odredbe že nikelko pripomorejo [k tomu, da se pripeti nemre nesreč po železnici].

— **Reguliranje Drave.** Drava dela v dujoj liniji mejo med našov državov i vogrskov. Ar je pa neregulirana i dela vnoгим škode tak na našoj, kak na vogrskoj strani, prideta te dni vkup naša i vogrška komisija da se pogodita kak bota obe državi naednok regulirali to vodo.

— **Tü so pa tudi oni jako občütlivi.** Radičovski i demokratski poslanci so povedali, da nedo šli več v Belgrad, dukeč njim Belgrad ne da zadoščenja za mrtive poslance. Kakše naj bi bilo to zadoščenje sami ne

vejo, ar so je že večkrat pitali naj povejo ka bi radi pa se njim po mo- gočnosti da. Njim se samo to strašno po vidi, da lahko na vse strani šim- fajo, ar so tega najbolje zimožni. Na- pravili so ešče nigdar nika ne, nego v šimfanji so pa pravi majstri. No, pa čiravno so v Belgrad ne šteli iti de- lat, po svoje poslanske plače so pa vseedno redno hodili. Po zakoni pa poslanci, šteri ne hodijo v parlament delat, ne dobijo plače. I tak se je zgodilo, da so radičovski i demokrat- ski poslanci nikelko časa lepo vlekli plače delali pa nika ne, zdaj je pa odredo predsednik skupščine, da se izplača samo tistim poslancom plača, šteri hodijo v parlament delat. I z mesecom novembrom so ostali vsi demokratski i radičovski poslanci brez plač. Da bi je naši ljudje vidli s kak dugimi nosi so šli nazaj iz Bel- grada. Zdaj de vam šlo ešče šimfanje proti Belgradil!

— **Goreča gora Etna v Italiji znova dela.** Ta gora je že strašno dosta nesreč napravila. Kak zgodov- vina pomli, dela ta gora že kakši 2500 let. Mi znamo, da je naša zem- la v svojoj sredini tekoče žareča. Ta tekoča žareča snov pa večkrat najde po kakši odprtinaj pot na površino zemle. Tak predere zgornjo zemel- sko skorjo i se na vse strani razleže i vniči vse ka njoj pride na pot. Zove se pa ta žareča tekočina lava. Lava postane na zraki trda i tak nastane pomali okoli takše zemelske odprtine cela gora, zvana ognjena gora ali ognjenik. Ognjeniki so nikelko časa mirni, od časa do časa pa mečejo znova velke vnožine lave pomešane s kamenjom, pepelom i dimom. To se vrši navadno z velikim grmenjom i potresom zemle. Ništerni ognjeniki so pa že vnoga leta ščista mirni i se nigdar ne odprejo. Tem pravimo, da so vgasnjeni ognjeniki. Poznaniva ognjenika sta v Italiji Vezuv i Etna. Vezuv se skoro vsigdar pomali kadil, od časa do časa pa vrže tudi vekše vnožine lave iz sebe. Etna je bila zdaj že nikelko časa mirna, te dni pa znova v strašno velki vnožinaj meče la- vo iz sebe. Žareča lava je vničila že več vesnic i vnogo ljudi, pomoči pa druge nega, kak bežati pred njov. Ljudstvo moli i v strahi čaka ka se ešče zgodi. Čuje se grmenje pod zem- lov i močno gibanje zemle.

— **Kelko dače plačamo?** Dostakrat čujemo naše ljudi, da plačujemo zdaj velke dače, če pa človek guči z ljudmi iz drugi držav pa vidi, da mi v našoj državi skoron ešče najmenje dače plačamo. Najbole se to vidi te, če mi preračunamo dače v drugi državaj na dinare i je primerjamo z dačami v našoj državi. Tak pride pri nas poprek na edno glavo 621 Din dače, v Austriji 1430 Din, na Češk- kom 1748 Din, v Italiji 1150 Din, na Francuskom 2288 Din, na Angleškem 5091 Din. Kakpa, da so v tej drža- vaj tudi mogoče vekši bogatašje, šteri lahko več dače plačajo, da bi pa bili v sosednoj Austriji tudi telko bo- gatejši, kelko več dače plačajo, to bi pa že zmetno vervali.

— **Novi prezident Amerike je zvoleni republikanec Hoover.** Že v preminočoj številki smo pisali, da so si amerikanci zgučavali, da bo teško zvoleni Smith, šteri je katoličanec, ar so ga prej amerikanci sami ne vred- ni. Novi prezident Hoover je meo za

seov skoro vse velke fabrikante zato so ga tej s svojimi penezi tudi pod- prli. Ravnotak je pa meo za sebe tudi vse švercare z vinom i alkoholom. Tej majo po zdajšnjem zakoni gda je točenje alkohola v Ameriki prepo- vedano, strašno velke dobičke z šver- canjom. Ar pa ta alkoholna prepoved Ameriki več škodi kak pa hasni, je šteo Smith to odpraviti. V Ameriki spiijejo namreč zdaj ešče več vina i različnoga božnoga žganja kak prvle, gda je te prepovedi nej bilo. Šverca- rov pa šteri so si na račun te prepo- vedi že velke dobičke spravili, je čidu- že več i tej so vsi bili proti Smithi. Tak je bio zvoleni Hoover čiravno je Smith meo dosta lepši program.

Prekusnice.

Sladoled. Naš ravenec se je pelao v Ljubljano. V Soboti pri že- leznici njemi pride proti Bošnjak z belim oblečom, belimi kolicami i rdečov kapov na glavi. Kupite slado- led! njemi pravi. Nemam časa, idem v Ljubljano, se njemi odreže naš ra- venec. V Ljubljani stopi dol i pride pred njega palig Bošnjak z belim ob- lečom, belimi kolicami i ponüvle sla- doled. Naš revenec pa grata čemerer i njemi zabruši: »Vej sam Ti pa že v Soboti pravo, da ne kupim slado- leda, ka pa šütaš za menov.« Kak ga je pa ljubljanski sladoledar debelo pogledno!

Grešnik. Dva barata sta hodi- la pobirat. Ar sta pa malo dobila, sta skoro vse, ka sta nabrala potrošila na svoj živež. Prišao je pa čas, da bi se morala vrnoti v klošter nazaj, pa sta nika ne mela nabanoga. Med potjov, gda sta se tužniva vračala v klošter, sta vidla na njivi dva lepiva jünca napreženiva v plüg, kre ceste je pa spao kmet. Zato pravi eden bar- rat tomi drugomi: »Odženi ti ednoga jünca v klošter, da konči nekaj pri- neseva od svojega nabiranja, jez pa že napravim s tem kmetom tak, da bo prav.« Prvi barat odžene jünca v klošter, drugi se pa napreže poleg ednoga jünca v jarem, potom pa po- zove kmeta. Kmet se zbüdi pa začü- deno gleda ednoga jünca pa ednoga barata pred plügom. Barat pa včasi začne gučati: »Nika se me ne bojte moj dragi človek. Jez sam frater Pa- metnius, pa sam se ednok jako pre- grešo proti dobromi Bogi, šteri me je kaštigao za moj velki greh s tem, da sam se za nikelko let v jünca spre- menio. Zdaj mi je pa dober Bog že odpüsto moj greh i sam se nazaj v barata spremeno. Bojte zato vi boži človek tak dobri i me pšтите zdaj, da idem nazaj v moj klošter.« »Či je tak, pravi kmet, te samo ite v božem imeni nazaj v klošter pa mi odpüsti- te vse, če sam gda kaj božno z va- mi ravnao.«

Nikelko časa po tom pa pride kmet na senje, da bi si küpo drugo- ga jünca. Na svoje največše začüdi- vanje pa najde na senji svojega jünca, šteroga je klošterski hlapec tržo. Gle- da ga od vsej strani i čiduže bole spozna, da je to tisti njegov jünec, pa tudi jünec ga je jako milo po- gledno. Kmet je pa drugo ne vüpao napraviti, kak da je vzeo kraščak z glave se nagno k jünca i pravo: »Gos- pon barat, ka ste pa za božo volo pä za greha napravili, da vas je do- ber Bog znova tak kaštigao?«

Cene.

Zrnje. Cene zrnji so spadnole i se tak držijo. Do zdaj so tržili naj- več mali kmetje, šterim je bila sila za peneze, vekši trgovci so pa čakali na bogše cene. Zdaj se pa že vidi, da ce ne jako ne poskočijo, zato prihajajo vekše vnožine silja za odajo. Cene pš- nici se süčejo izdak okoli 250 do 270 Din. Kukorica je ešče izdak drakša od pšenice, močno dragi so tudi pšenično otrobi. Druge cene so po večini nes- premenjene.

Penezi.

1 ameriksni dolar 56.95 Din.
1 nemška marka 13.57 Din, 1 austrij- ski šiling 8 Din, 1 vograki pengö 9.92 Din, 1 češka krona 1.69 Din, 1 tal- janska lira 2.98 Din, 1 francuski frank 2.22 Din, 1 angleški funt 276.23 Din.

Mali oglasi.

Sode (lagve)

vseh velikosti ima vedno v zalogi po najnižjih cenah **FRAN REPIČ** sodar- sko podjetje Ljubljana Trnovo. Pomoč- nike sprejme v trajno delo.

Inaša (učenca)

z meščanskov šolov iz bogše hiže, močnoga i zdravoga sprejem **ANGE- LA ČEH** — **VRŠIČ** delikatose in spe- cerija Ljutomer.

Dva mizarskiva vajenca

(inaša) stariva 14 do 16 let od dobri družin sprimem v delo. **EUGEN KU- TAŠI** mizarski mojster Bogojina.

Odam

vso tišlarsko opremo kakti: veštat, hob- lische, žago edno krožno žago na želez- nom stojali i tak dale. Poleg toga ed- na lovska pükša 16, prazne merske posode i tak dale. Vse se lahko ogle- da vsakši den pri lastniki **NOVAK FERENCI** Dobrovnik.

Küpm:

tišlarski veštat, eden kanapej, pisalni sto, cementnate kvadrataste plošče, pult i stalaže. Ponüdbe s cenov naj so pošlejo na uredništvo „NOVIN“.

Plemenski bik,

zdaj licencovani, lepi pristne simodol- ske pasme, teški 530 kil poldrugo leto star, se oda. **NEMEŠ VINCE** Tešanovci.

100 Din dobi

tisti, šteri je najšeo vöro z lancekom zgübleno pred kakšimi tremi tjedni i jo prinese v **MARTINIŠČE** v Soboti.

Vsa popravila pri vöraj zgo- tovi dobro i fal z garanci- jov **VACLAV PLAČEK** v Murski Soboti, gostilna g. Baca.

ŠPENGLARSKI INAŠ

(vajenec) se sprejme. Prednost majo dečki iz domače krajine. **ŠIPOŠ LUDVIG** limar, Dolnja Lendava.

K odaji v D. LENDAVI na glavnoj cesti sta dve hiži na ednom grünti k odaji. Je kcoj pravica do gošče i pašnika. Eden plüg zemle se včasi prej k dobi 2 plü- ga pa gda se raztala. Več se pozve- di pri lastniki v D. Lendavi na št. 21

Vsakovrstne sirove in svinjske kože kupuje po najvišji dnevni ceni **Franc Trautmann** Murska Sobota Cerkvena ulica 191.

Nova kmetska hranilnica in posojilnica **v BELTINCIH** posluje od 15. oktobra naprej. Hranilne vloge sprejema po najvišioj ceni.

Amerikanci pozor!

Ste že prišli iz Amerike? Ali samo ščete priti? Vaša prva skrb bodi, da si spravite kem lepši dom. To pa dosegete, či si date zozidati lepo, zdravo in kaj je najvažnejše fal hižo. Dnesden že vsi Amerikanci tak delajo. Obrnite se pismeno ali ustmeno na

g. FRANJO LEVAŠIČA,

zidarskoga podjetnika v DOLNJOJ LENDAVI št. 57. Jugoslavija. On i samo on, Vam napravi hižo, štera Vam bode po voli!

COSULICH LINE

podzastopstvo Dolnja Lendava (Štefan Matjašec)

davle brezplačno vsa objašnjenja za potüvanje v Severno i Južno Ameriko iz Splita i Trsta.